

Pestprotocol

2022-2026

akkoord LMT's: september 2022
akkoord directie: 19 oktober 2022
akkoord MR: 22 november 2022

INHOUDSOPGAVE

1.	Hoe proberen we het Maaswaal College voor alle leerlingen zo prettig mogelijk te maken?	3
2.	Wat als er toch een onprettige situatie ontstaat?	3
3.	Bijlagen	5
3.1	No Blame methode voor personeel	5
3.2	Informatie No Blame voor leerlingen	5
3.3	Informatie No Blame voor ouders	8

1. HOE PROBEREN WE HET MAASWAAL COLLEGE VOOR ALLE LEERLINGEN ZO PRETTIG MOGELIJK TE MAKEN?

Het Maaswaal College vindt het belangrijk dat er voor alle leerlingen een prettige, veilige onderwijsplek is op onze school. Het Maaswaal College heeft dit thema standaard geborgd op een aantal manieren. Hieronder staat wat we elk jaar doen om het prettige leerklimaat te onderhouden.

Bij de start van het schooljaar is er aandacht voor de groepsvorming/groepsdynamiek van de klas. Gedurende het introductieprogramma wordt hier dagelijks aandacht aan besteed en worden de fases van de groepsvorming in de gaten gehouden. Door een veilige groep met goede normen en waarden wordt de kans op ontstaan van een ongewenst klimaat verkleind.

Er is extra hulp beschikbaar als de groepsvorming in een klas wat extra sturing nodig heeft. Mentoren kunnen laagdrempelig bij de gedragswetenschapper (orthopedagoog of psycholoog) terecht, die meedenkt en indien wenselijk zelf observeert en de mentor ondersteunt of een begeleider passend onderwijs hiervoor inzet.

Tijdens de informatieavond aan het begin van het schooljaar worden ouders geattendeerd op het pestprotocol. Waar staat dit, wat mogen ouders daarin van school verwachten en wat verwacht school van ouders.

Aan het begin van het schooljaar doet het Maaswaal College mee met de week tegen pesten. In die week of de omliggende weken is er extra aandacht voor dit thema in de mentorlessen.

Mentoren voeren regelmatig voortgangsgesprekjes met leerlingen. Tijdens deze gesprekken worden ongewenste situaties gesignaleerd en kan dit laagdrempelig besproken worden.

Gedurende het schooljaar is er in de mentorlessen regelmatig aandacht voor aan pesten gerelateerde onderwerpen. Daarnaast zijn er verschillende mentorlessen en interactieve materialen aanwezig op school die de mentor extra kan inzetten wanneer de situatie hierom vraagt. De mentor zorgt er ook voor dat leerlingen weten welke routes zij kunnen belopen als leerlingen zich onprettig voelen op school.

Ook worden er gedurende het schooljaar activiteiten georganiseerd over onderwerpen als pesten, discriminatie en (on)veilig gebruik van sociale media. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een interactieve theatervoorstelling of een voorlichting door jongerenwerk.

Ieder jaar komt het thema pesten terug in de leerlingenraad. De leerlingenraad onderneemt ook verschillende initiatieven om bij te dragen aan een fijn schoolklimaat. Onder andere door aandacht te besteden aan Paarse Vrijdag.

Ieder jaar wordt het protocol en de daarbij behorende aandachtspunten bij de ouderraad onder de aandacht gebracht.

Op beide locaties van het Maaswaal College zijn anti-pestcoördinatoren en vertrouwenspersonen aangewezen. De anti-pestcoördinatoren van beide locaties evalueren jaarlijks het beleid rondom pesten.

2. WAT ALS ER TOCH EEN ONPRETTIGE SITUATIE ONTSTAAT?

We doen ons best om voor alle leerlingen een veilige onderwijsplek te zijn. Dit betekent dat elke leerling mag zijn wie die is en dat we elkaar met respect behandelen. Met de inzet, genoemd in het hoofdstuk preventieve aanpak staat wat we standaard doen om dit voor elkaar te krijgen.

In de praktijk komt het voor onder jongeren dat er situaties ontstaan, waarin één of meerdere leerlingen zich niet prettig voelen. Meestal betreft dit een eenmalig incident en lossen jongeren dit onderling zelf op. Het kan echter zijn dat de betrokken jongeren er zelf niet uitkomen en hulp van een volwassene hierbij nodig is. Leerlingen kunnen hiervoor bij hun mentor terecht. Ook vakdocenten, ander schoolpersoneel en ouders kunnen bij de mentor terecht als ze signalen hebben dat het met één of meerdere leerlingen niet goed gaat. De mentor brengt de situatie in kaart. Afhankelijk van de ernst van de situatie gaat de mentor in overleg met de afdelingsleider. De mentor spreekt vervolgens, eventueel samen met de afdelingsleider de betrokkenen en maakt afspraken om daarna samen weer verder te kunnen. Indien nodig kunnen ook sancties besproken worden. Het is belangrijk dat de mentor in de weken erna evalueert of de gemaakte afspraken voldoende zijn en de betrokken leerlingen inderdaad weer prettig met elkaar omgaan. In de meeste gevallen is hiermee het ontstane probleem opgelost.

Als een onprettige situatie ook na inzet van de mentor door blijft gaan noemen we dit pesten. Pesten is namelijk de situatie waarbij een leerling ongelukkig is als gevolg van stelselmatige confrontatie met onaardig of agressief gedrag, geplaagd of buitensluiting van de sociale groep (No Blame Nederland). Pesten komt op elke school voor en kan ieder kind overkomen. Als een leerling gepest wordt betekent dit niet per definitie dat er iets mis is met de leerling of de andere betrokkenen. Het is belangrijk om de leerling die gepest wordt aan te geven dat het niet diens schuld is en we de leerling willen helpen de situatie te verbeteren. Bij constateren van pesten zal de mentor in gesprek gaan met de afdelingsleider om te bespreken wat er het beste als vervolg gedaan kan worden. Daarbij wordt inzet van de No Blame methode besproken.

Hieronder staat beschreven op welke manier we de No Blame methode bespreken, de inzet daarvan en andere mogelijkheden als No Blame niet de juiste aanpak is.

Stap 1:

De mentor bespreekt met de afdelingsleider de situatie, welke inzet al gepleegd is en wat het effect daarvan is. De inzet van No Blame wordt besproken. Daarbij wordt afgewogen of de inzet van No Blame effectief zal zijn. Hierbij moet rekening worden gehouden met de volgende criteria:

- Er is sprake van een structurele onveilige situatie voor één leerling.
- Deze leerling staat onvoldoende sterk tegenover andere leerlingen, er is sprake van machtsongelijkheid.
- Er is geen sprake van gedragsproblematiek (waarvoor andere inzet nodig is). Bij vermoeden van gedragsproblematiek wordt de gedragswetenschapper geconsulteerd om mee te denken over inzet van No Blame of een andere vorm van ondersteuning.

Als de No Blame methode geschikt wordt bevonden, dan volgt stap 2.

Stap 2:

De mentor bespreekt samen met afdelingsleider (op de Veenseweg met perron L) de inzet van de No Blame methode met de gepeste leerling en ouders. Hierbij wordt de afweging voor inzet besproken en worden onderstaande stappen doorgenomen.

Stap 3:

De afdelingsleider / Perron L nodigt twee No Blame trainers uit. Hierbij wordt gekeken of het waardevol is als de trainers al wel of niet bekend zijn met de leerlingen. De afdelingsleider legt de situatie uit.

Stap 4:

De No Blame trainers gaan in gesprek met de gepeste leerling om de situatie verder te verduidelijken, betrokken medeleerlingen in kaart te brengen en duidelijk te krijgen waar de leerling het meeste last van heeft. Er wordt ook afgesproken dat zij de leerling over twee weken opnieuw spreken. Dit wordt binnen de No Blame methode het eerste gesprek genoemd.

Stap 5:

De No Blame trainers gaan in overleg met de mentor (en indien nodig met de mentoren van andere klassen) een steungroep samenstellen. In de groep van idealiter zes leerlingen zitten twee direct betrokkenen, twee indirect betrokkenen en twee leerlingen die een positieve groepsinvloed hebben. De leerlingen worden uitgenodigd voor een gesprek door de trainers. Dit wordt het tweede gesprek genoemd.

Stap 6:

Tijdens het gesprek met de steungroep wordt besproken waar de gepeste leerling last van heeft. Er worden geen beschuldigingen geuit, er wordt enkel aangegeven dat de leerling last heeft van de situatie en hulp nodig heeft. Alle leerlingen in de groep wordt gevraagd iets te bedenken om de situatie te verbeteren. Elke leerling bedenkt een haalbare actie, die op korte termijn uitvoerbaar is. De trainers bespreken met de steungroep alle individuele acties. Ze spreken af dat ze elke leerling na twee weken kort spreken om de actie te evalueren.

Stap 7:

De No Blame trainers spreken twee weken na het tweede gesprek de gepeste leerling en de leerlingen in de steungroep om te bespreken hoe het is gegaan.

3. BIJLAGEN

3.1 No Blame methode voor personeel

Op beide locaties van het Maaswaal College is een aantal personeelsleden geschoold No Blame trainer. We streven ernaar om alle afdelingsleiders en mentoren intern tijdens studiedagen kennis te laten maken met de No Blame methodiek. Zij zijn degenen die de inzet van No Blame coördineren en bepalen wanneer de methode ingezet wordt. Daarnaast volgen minimaal twee collega's de volledige No Blame training, zodat zij het No Blame proces kunnen uitvoeren. Het streven is om bij inzet binnen een week twee trainers de ruimte te kunnen geven om de uitvoering op een goede manier vorm te geven. Jaarlijks wordt bekeken of er nieuwe personeelsleden intern geschoold moeten worden. Er wordt ook een evaluatiemoment gepland met afdelingsleiders, ondersteuningsteam en alle trainers om de inzet van de No Blame methode te evalueren en van daaruit aanpassingen te doen in de uitvoering.

3.2 Informatie No Blame voor leerlingen

De No Blame methode voor leerlingen gaat over het stoppen van pesten of hoe jongeren zichzelf het beste kunnen helpen. Deze informatie is uitsluitend bestemd voor gebruik door Maaswaal College. Geschreven door: Saskia Borstlap en Niels Overzee van No Blame Nederland.

Introductie.

Als jouw school je dit infoblad heeft gegeven, betekent dit dat de school pesten serieus aan wil pakken en het belangrijk vindt dat je het naar je zin hebt op school. Het op school naar je zin hebben begint ermee dat je je daar veilig moet kunnen voelen.

Over pesten.

Niemand heeft het recht anderen pijn te doen door ze te slaan, uit te schelden of over ze te roddelen. Onthoud dit goed wanneer je gepest wordt of ziet dat iemand gepest wordt.

Bij wie ligt de fout?

Vaak kiezen pesters iemand uit als "pispaaftje". Dat kan iemand zijn die een beetje anders lijkt te zijn dan de meerderheid. Bijvoorbeeld door andere kleding te dragen, een ander accent te hebben, dik te zijn of juist erg dun, rijk te zijn of juist arm en ga zo maar door. Pesters gebruiken dit soort argumenten als reden, als excuus om te pesten, alsof degene om wie het gaat het er zelf naar gemaakt zou hebben. Dit is natuurlijk grote onzin.

Zodra iemand jou uitmaakt voor dingen zoals hierboven omschreven, vertel je dan op de eerste plaats dat je prima bent zoals je bent. Niemand heeft het recht om jou zo te behandelen.

Wat kan je verder doen?

Als je het advies dat hierboven staat opvolgt, kan dat helpen om je een beetje beter te voelen. Het is meestal niet genoeg om het pesten te laten stoppen en daarom zijn er nog andere dingen die je kan doen om te helpen je leven te verbeteren.

- Het is erg belangrijk er over te praten met iemand die je vertrouwt. Zoek een docent die je vertrouwt. Misschien is er op jouw school een vertrouwenspersoon of pestcoördinator aangesteld, aarzel niet hem of haar je verhaal te vertellen en om hulp te vragen. Je weet al dat jouw school pestgedrag serieus wil aanpakken.
- Ook is het belangrijk om aan deze persoon precies te vertellen hoe je je voelt, zodat het voor degene die naar je luistert duidelijk wordt hoe rot je je voelt.
- Als je het moeilijk vindt om dit in je eentje te doen, vraag dan aan iemand anders om met je mee te gaan.
- Daarnaast kan je er ook nog voor kiezen om bijvoorbeeld te bellen naar de kindertelefoon, het landelijk studenten en scholieren platform of naar stichting korrelatie. Zij zijn ervoor om te luisteren naar de problemen van jongeren.

Wat er ook gebeurt, zorg ervoor dat je iets doet. Pesters zullen altijd hun best doen om hun gedrag geheim te houden. Als je niets doet en het pesten gaat door wordt het meestal alleen maar erger. Door samen te werken, jonge mensen en volwassenen, kan pesten gestopt worden.

Doe dit vooral!!

- Geloof in jezelf en niet in wat pesters je willen laten geloven.
- Zoek anderen om je te helpen het probleem op te lossen. Blijf hier niet alleen mee zitten.
- Blijf als dat mogelijk is jezelf met woorden verdedigen. Gebruik geen geweld tegen pesters. Dat kan ertoe leiden dat je uiteindelijk zelf van pesten wordt beschuldigd of dat je erger beschadigd wordt. Dat betekent natuurlijk niet dat je niets mag doen om jezelf te verdedigen.
- Wees zo eerlijk mogelijk als je vertelt wat er is gebeurd. Als een klein stukje van je verhaal is overdreven of niet waar is, wordt er aan de rest ook getwijfeld.
- Houd het gedrag van de pesters niet geheim, maar praat er over. Geheimhouding is het allersterkste wapen van een pester.

Kunnen volwassenen ook pesters zijn?

Ja, ook dat komt voor en in zo'n geval moet je dezelfde stappen ondernemen. Het maakt niet uit hoe oud de pester is, pesten is per definitie altijd verkeerd en hoeft dus niet getolereerd te worden.

Hoe pesten volwassenen?

Volwassenen pesten net als ieder ander op verschillende manieren, bijvoorbeeld door je uit te schelden, door je al dan niet in bijzijn van anderen te vernederen, door je opzettelijk en herhaaldelijk te negeren en soms ook door toepassing van lichamelijk geweld. Ook al beloven ze soms iets om je je mond te laten houden, ook hierbij is het heel belangrijk hulp te zoeken en er met anderen over te praten.

Wanneer is het pesten?

Wanneer een leeftijdgenoot of volwassene herhaaldelijk iets doet of zegt om je te kwetsen en je niet bij machte bent om het te laten stoppen, is het pesten. Onderneem in zo'n geval altijd actie en zoek hulp. Praat er thuis over en zoek op school een vertrouwenspersoon die je verder kan helpen. (Ook als het pesten niet op school gebeurt, praat er toch over met een vertrouwd persoon)

Wat je in ieder geval nooit moet doen is het geheim houden. Er is maar één manier om pesten te laten ophouden en dat begint met er over praten.

Iedereen kan pesten.

Ik sprak laatst met een meisje dat op de universiteit zat. Ze had daar veel vrienden en vriendinnen. Toen we het over pesten hadden, vertelde ze iets over haar schooltijd vroeger. "Ik herinner me een dag dat ik met twee vriendinnen, Anne en Kim, op een muurtje zat. Het muurtje was een beetje verborgen achter struiken en bomen. Toen Nina, een meisje uit onze klas voorbij liep begonnen we haar uit te schelden en rotopmerkingen te maken over de kleren die ze droeg. Ze schreeuwde terug naar ons: „Schelden doet geen zeer, maar slaan des te meer.", dus kwamen we van het muurtje af en begonnen haar te slaan. Als ik daar nu aan terugdenk kan ik bijna niet geloven dat ik dat toen heb gedaan. Daarvoor was ik altijd aardig tegen Nina. Haar moeder was gestorven en ze woonde alleen met haar vader die al ouder was en van wie ze alleen ouderwetse kleren aan mocht. Daarom lette ik altijd extra goed op als andere kinderen iets onaardigs tegen haar zeiden. En toch, toen ik die dag verstopt zat, samen met m'n twee beste vriendinnen, deed ik opeens mee met schelden en slaan en dacht er niet over na hoe rot dat voor Nina moest zijn. Die dag moesten we alleen maar om haar lachen. Nu schaam ik me heel erg over wat ik toen deed."

Het is niet altijd makkelijk om toe te geven, maar veel mensen hebben wel eens iemand gepest. Meestal zonder echt na te denken over hoeveel pijn we die kinderen gedaan hebben. Onthoud goed dat het gaat om het afkeuren van pestgedrag, niet de persoon die pest!

Het is gemakkelijk om mee te doen.

Wanneer je met een groepje vrienden of vriendinnen samen bent, kan het gebeuren dat jullie iemand buitensluiten of eruit pikken om te plagen. Gewoon voor de grap. Misschien ben je er niet echt op uit om diegene te pesten, maar meedoen met de rest geeft je het gevoel dat je bij de groep hoort. Dat is echter ook pesten en kan heel vervelend zijn voor degene die jullie hebben uitgekozen. Een vriendelijk woord of een uitnodiging om mee te doen kan dan veel verschil maken voor de persoon die zich verdrietig, bang of buitengesloten voelt.

Iedereen kan helpen!

Jongeren en volwassenen moeten samenwerken om pesten te laten ophouden. Je hoeft niet zelf gepest te worden om iets te kunnen doen. Een deel van de lol die pesters hebben komt door de reacties van degenen die er omheen staan, de medestanders en kijkers. Wanneer je niets doet als je ziet dat iemand gepest wordt, zal de pester denken dat je het eens bent met het pesten. Dit is wat je kan doen;

- Raad degene die gepest is aan om hierover met een volwassene te praten.
- Maak duidelijk dat je het niet eens bent met het pesten.
- Probeer iemand die duidelijk buiten de groep valt eens wat meer te betrekken bij gezamenlijke activiteiten.
- In de klas kan je bijvoorbeeld in een studieles of mentoruur pesten bespreken.
- Denk er goed aan: klikken bestaat niet bij pesten. Als je iets ziet en dat meldt, laat je weten dat je het belangrijk vindt dat iedereen zich op school veilig kan voelen.

Over dit informatieblad.

Deze informatie is geschreven voor No Blame Nederland door Saskia Borstlap en Niels Overzee. Als voorbeeld hebben we een informatiefolder gebruikt uit Engeland. Wij werken in een therapie- en coachingpraktijk en hebben veel mensen geholpen die ook als volwassenen er nog last van hadden dat ze vroeger gepest waren. We hebben lang gezocht naar een goede manier om echt wat aan het pesten te kunnen doen en hebben die in 2000 gevonden in Engeland. Wij geven sinds 2002 No Blame cursussen op scholen.

Nuttige adressen kunnen zijn:

De kindertelefoon:

Tel nr.: 0800-0432

www.kindertelefoon.nl

werkdagen van 11:00 tot 20:00 uur zaterdag en zondag van 14:00 tot 20:00 uur.

Aktiepuntstudenten en scholieren;
www.laks.nl
Tel. nr.: 020-6381792
Stichting korrelatie;
Tel nr.: 0900-1450 of www.korrelatie.nl

©2002-2022 Maatschap Overzee/Borstlap; No Blame Nederland Grt Hertoginnelaan 251
2517 ET Den Haag e- mail@noblame.nl w-www.noblame.nl

Met dank aan Andrew Mellor, Barbara Maines en George Robinson voor hun inspiratie.

Auteursrechtelijke bescherming:

De Auteurswet van 1912 beschermt 'werken van letterkunde, wetenschap of kunst'. Het auteursrecht komt toe aan de maker, tot 70 jaar na zijn of haar overlijden.

! No Blame is een geregistreerde merknaam, gebruik van de naam is aan strikte voorwaarden gebonden!

3.3 Informatie No Blame voor ouders

De No Blame methode voor ouders en opvoeders. Wat kunnen we doen aan pestgedrag? Deze informatie is uitsluitend bestemd voor gebruik door het Maaswaal College. Geschreven door: Saskia Borstlap en Niels Overzee van No Blame Nederland.

Voorwoord.

Deze informatie is bedoeld voor alle volwassenen die zorgen voor kinderen. In deze brochure wordt gesproken over ouders, kinderen en leerkrachten. In sommige gevallen wordt alleen aan hen gerefereerd in de mannelijke of vrouwelijke vorm, indien van toepassing worden beide vormen bedoeld. Waar het gaat over ouders, worden ouders en verzorgers bedoeld. De bedoeling van dit geschrift is om informatie te verstrekken over pesten op school. We hopen u hiermee te stimuleren het gesprek met de leerkrachten aan te gaan en zo betrokken te raken bij het vinden van oplossingen voor alle kinderen die te maken hebben met het pesten. Als ouder wordt u via uw kind geconfronteerd met pesten op school, bijvoorbeeld doordat uw kind iets vertelt over onaardig gedrag van andere kinderen. Misschien merkt u bij uw eigen kind tekenen van ongelukkig zijn, of angst om naar school te gaan. Soms kunt u merken dat uw kind met blauwe plekken thuiskomt. Ook kan het gebeuren dat er spullen van uw kind verdwenen of beschadigd zijn. Het kan ook voorkomen dat u te horen krijgt dat uw kind zich agressief of onaardig gedraagt tegenover andere kinderen, of dat uw kind op een indirecte manier betrokken is doordat het bij een groepje hoort waarvan één of meer kinderen pestgedrag vertonen. Het ligt voor de hand dat u zich hier onplezierig bij voelt en misschien zelfs boos bent. Ook zult u zich waarschijnlijk zorgen maken over de ernst en omvang van dit probleem en kunt u zich machteloos en/of onzeker voelen over hoe dit probleem op te lossen.

Wat is pesten?

Als een kind zich al langer ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met onaardig of agressief gedrag, wordt geplaagd of buitengesloten van de sociale groep (school, klas, buitenschoolse opvang, etc.), spreken we van pesten. We gebruiken deze definitie dus niet voor incidentele situaties waarbij kinderen zich een enkele keer grof gedragen. Pesten is erg vervelend en tegelijkertijd is het een regelmatig voorkomend gegeven. In die zin is het ook een "gewoon" verschijnsel, veel kinderen krijgen er op één of andere manier mee te maken gedurende hun schooltijd. Soms zijn kinderen extra kwetsbaar doordat ze zich onderscheiden van hun groep, maar in principe kan het ieder kind overkomen. Als uw kind gepest wordt, betekent dit niet per definitie dat er iets mis is met uw kind. De eerste boodschap die u dan ook moet geven is: het is niet jouw schuld. Neem de tijd om naar uw kind te luisteren en vertel het dat het heel goed is dat hij of zij u heeft verteld wat er is gebeurd.

Advies geven kan de situatie verergeren.

Ouders en leerkrachten praten soms met het gepeste kind over hoe het zelf het pesten zou kunnen laten stoppen. "Kom voor jezelf op", "loop weg", "probeer erboven te staan", "sla terug", "negeer het", zijn hier voorbeelden van. Deze adviezen zijn over het algemeen niet erg effectief. Probeer u zich te realiseren dat op dit moment uw kind zich erg kwetsbaar voelt en niet zo maar opeens zijn of haar gedrag kan veranderen op een manier die overtuigend is voor de pesters. Elke poging hiertoe loopt het risico belachelijk gemaakt te worden door de pesters en maakt de situatie voor het slachtoffer daardoor nog erger. Juist dan krijgt uw kind het gevoel dat het allemaal aan hem of haar ligt.... "Er is vast iets mis met mij, want het lukt niet". We citeren hierna een stukje van Kate Hartoch, zij werd lange tijd gepest op school.

Die Lange Weg

"Als ik op weg naar school ben, wil ik het liefste omkeren om terug te gaan. Ik bedenk dat ik weg zou kunnen rennen naar die speciale plek, mijn eigen speciale plek waar niemand mij kan vinden. Ik zou wel naar hun huizen willen gaan en het aan hun moeders vertellen. Ik wil een goede manier bedenken om ze ook pijn te doen - om ze bang te maken. Dan ben ik plotseling op school, ze pakken mijn tas af, trekken aan mijn haar. Misschien een andere keer..."

Vertel uw kind dat de leerkrachten iets kunnen doen om de situatie te verbeteren – dat is ook een taak die tot hun verantwoordelijkheid behoort.

Iets anders, wat soms moeilijk is te accepteren, is dat het straffen van diegenen die pesten over het algemeen niet tot verbetering van hun gedrag leidt. Vaker wordt het hierdoor juist erger; de pesters zullen geneigd zijn wraak te nemen op hun slachtoffers omdat ze door zijn of haar "klikken" in moeilijkheden zijn gekomen. Dit kan het voor uw kind nog erger maken en moeilijker om er thuis over te praten. Het allerbelangrijkste ten aanzien van pestgedrag is dat het stopt. Dus is het nodig om te kiezen voor maatregelen die daar voor zorgen.

Waarom pesten kinderen?

Leerkrachten en ouders worden soms verrast door de manier waarop kinderen met elkaar omgaan. Het is verbazingwekkend hoezeer leuke kinderen kunnen vervallen in gemeen gedrag, wanneer ze bij een groep willen horen. Het geeft ze een goed gevoel, sterker en minder onzeker wanneer ze erbij horen. Hierdoor negeren ze makkelijker hoeveel ellende ze bezorgen aan het kind dat is "geselecteerd" om gepest te worden. Soms is het alleen de leider van zo'n groepje die er een spelletje van maakt een ander kind tot doelwit van pesterijen te maken. Dit gedrag kan alleen voortgaan wanneer de rest van de groep dit toelaat.

Hoe gaat de school, of de opvang om met pestgedrag?

U zult merken dat de school of de buitenschoolse opvang van uw kind gekozen heeft voor de No Blame aanpak. Eén van de leerkrachten zal na signalering uw kind apart nemen om hem of haar zijn/haar verhaal te laten doen en om actief te vragen en te luisteren naar hoe uw kind zich voelt. De volgende stap is om een groepje kinderen bij elkaar te roepen, de daders alsmede de omstanders.

Er gebeuren twee belangrijke dingen:

- De kinderen die alleen (al dan niet actief) deelnamen om bij de groep te horen, gaan beter inzien en begrijpen hoe akelig het slachtoffer zich voelt en beginnen manieren te bedenken om de situatie te verbeteren.
- Zij bepalen met z'n allen de veranderingen in hoe de groep functioneert, daardoor voelt de pester zich niet langer gesteund door de groep en verliest z'n macht over de anderen.

Niemand wordt ondervraagd, beschuldigd of gestraft, maar aan de groep als geheel wordt duidelijk gemaakt hoe ongelukkig het slachtoffer zich voelt. Vervolgens worden alle kinderen van de groep uitgenodigd iets te bedenken om de situatie te verbeteren. Op deze manier ontstaat opluchting bij de kinderen omdat ze niet beschuldigd of gestraft worden. Wanneer er een beroep gedaan wordt op hun vermogen iets te verbeteren, blijkt dat vrijwel ieder kind hiertoe bereid is.

Deze simpele en directe aanpak is inmiddels wijd verspreid en in verschillende landen in gebruik. Op allerlei soorten scholen is ze zeer succesvol gebleken om pesten snel te laten stoppen en het emotionele klimaat voor het gepeste kind snel te verbeteren. Deze methode wordt soms beschouwd als een "softe" aanpak. Dat is een verkeerde indruk. Het is een krachtige aanpak om jonge mensen te stimuleren hun verantwoordelijkheid op zich te nemen voor gedrag dat goed en sociaal gericht is.

Door ouders veel gestelde vragen.

Onderneemt de school wel genoeg actie?

U zult merken dat het heel prettig is te weten dat deze school een duidelijk, uitgesproken standpunt heeft inzake anti-pestprocedures. Ouders en verzorgers hebben zekerheid nodig dat er effectief actie ondernomen wordt om pesten te laten stoppen. U voelt zich vanzelfsprekend gefrustreerd en kwaad wanneer u merkt dat leerkrachten uw klacht niet serieus nemen, of dat ze zelfs het slachtoffer verantwoordelijk stellen..."het hoort erbij, ze moeten er zelf uitkomen." of "hij of zij moet beter voor zichzelf opkomen". Als ouder is het heel begrijpelijk dat u sterke gevoelens van boosheid en/of wraakzucht ervaart. Het is immers erg pijnlijk om je hulpeloos te voelen tegenover het kind waar u van houdt en dat zo beschadigd wordt. Vaak voelen leerkrachten een vergelijkbare frustratie als ze van u horen wat er aan de hand is. In weerwil van deze eerste, erg begrijpelijke reactie, moeten ouders én leerkrachten samen inzien en besluiten dat het allerbelangrijkste is dat er snel en effectief handelend opgetreden wordt om het pesten te laten stoppen.

Wat te doen indien er een ernstig geweldsdelict heeft plaatsgevonden?

Het meeste pestgedrag leidt niet tot ernstig lichamelijk geweld. Wanneer dit zich toch voordoet, moeten er meerdere maatregelen genomen worden. Afhankelijk van de ernst van de situatie moet zelfs het inschakelen van de politie overwogen worden. Dit neemt echter niet weg dat daarnaast de No Blame aanpak ingezet kan worden, omdat het gewelddadige incident als zodanig meestal niet op zichzelf staat. De belangrijkste boodschap die wordt gegeven aan de groep is hoe ellendig het slachtoffer zich voelt en hoe dat gevoel verlicht kan worden. Volgens ons levert de No Blame methode in deze gevallen een belangrijke bijdrage aan het verwerken van het incident. Het geeft alle betrokkenen de kans opnieuw een sfeer van veiligheid op school op te bouwen.

Is het nodig om precies te weten wat er is gebeurd?

Het is alleen maar nodig te weten dat er gepest wordt en om de namen van de betrokkenen te horen. Alle pogingen die bedoeld zijn om de zaak tot op de bodem uit te zoeken, zullen alleen meer discussie oproepen over wie er gelijk heeft en kunnen de vijandelijke gevoelens ten opzichte van het slachtoffer versterken. Het uitzoeken zal een verspilling van tijd en energie blijken, omdat "de waarheid" moeilijk boven water te krijgen is en de "schuld" moeilijk hard te maken is. Alleen al doordat een ieder de gebeurtenissen inkleurt vanuit zijn of haar eigen belevingswereld, ontstaan er verschillende versies van het gebeurde.

Wat te doen als het om maar één pester gaat?

Het is heel uitzonderlijk als het pesten plaatsvindt in een totaal geïsoleerde situatie. Bijna altijd zijn er wel anderen in de buurt die er iets van merken, ook als ze het pesten afkeuren en weigeren er aan mee te doen. Pesten van één persoon tegenover één ander persoon is dus uitzonderlijk, maar als er zo'n situatie ontdekt wordt, kan eveneens de No Blame aanpak toegepast worden. In zo'n geval wordt een groepje uit de klas van het slachtoffer gemobiliseerd om te helpen oplossingen te creëren, ook al waren ze zelf op geen enkele manier betrokken bij het pesten. De No Blame methode is er om pesten te laten stoppen. Het is geen vervanging voor behandeling van emotionele en/of gedragsproblemen waar een kind last van kan hebben. Wanneer blijkt dat het nodig is om een kind naast de No Blame methode extra specialistische hulp aan te bieden, dient dit onmiddellijk te gebeuren.

Hoe zit het met een slachtoffer dat pesters bij herhaling uitdaagt? Waarom kunnen we het slachtoffer niet rechtstreeks helpen?

Sommige kinderen gedragen zich op een wijze die lijkt op het uitnodigen of uitlokken van pestgedrag. Elk kind dat weinig vrienden en/of sociale contacten heeft en die ook niet weet te ontwikkelen zou, net als kinderen die totaal niet assertief zijn, hulp en steun moeten krijgen om deze vaardigheden te ontwikkelen. Hier zijn in Nederland goede mogelijkheden voor. Dit mag echter nooit worden opgelegd vanuit het standpunt dat het kind zelf verantwoordelijk is voor het laten stoppen van het pesten. Het moet duidelijk zijn dat het gaat om het aanleren van vaardigheden, waarvan toevallig in deze situatie is gebleken dat ze onderontwikkeld zijn.

Wat kunt u doen?

Wanneer u ontdekt dat uw kind op één of andere manier betrokken is bij pesten op school, maak een afspraak met school en bespreek dit. Probeer kalm en positief te blijven. Pesten is een alledaags probleem en het allerbelangrijkste is om op een constructieve manier samen te werken met de leerkracht(en) om de situatie te verbeteren. Uw kind kan op verschillende manieren bij pesten betrokken zijn. Hij kan gekwetst en overstuurd zijn omdat hij er getuige van is geweest, of omdat hij zich op een zodanige wijze gedraagt dat het anderen schaadt. Onthoud goed! De eerste en belangrijkste stap is goed te luisteren en uw kind de ruimte en de tijd te geven zich uit te spreken.

Ten slotte.

Wanneer u deze brochure van de school van uw kind heeft ontvangen, kunt u ervan verzekerd zijn dat de staf betrokken is bij het welzijn van uw kind, naar u wil luisteren en dat ze de problemen voor uw kind willen helpen oplossen. Met de No Blame aanpak heeft de school een zeer effectieve methode in handen. Door licentiering via No Blame Nederland kan ook op termijn de kwaliteit en continuïteit van de aanpak gegarandeerd worden. Het licentiesysteem voorziet in een regelmatige kwaliteitsbewaking m.b.t. het toepassen van deze methode. De school dient zich elke drie jaar opnieuw te registreren. De voorwaarden voor aansluiting bij het licentie systeem zijn na te lezen via de volgende website: www.NoBlame.nl.

Deze informatie is geschreven voor No Blame Nederland door Saskia Borstlap en Niels Overzee. Als voorbeeld hebben we een informatiefolder gebruikt uit Engeland. Wij werken in een therapie- en coachingpraktijk en hebben veel mensen geholpen die ook als volwassenen er nog last van hadden dat ze vroeger gepest waren. We hebben lang gezocht naar een goede manier om echt wat aan het pesten te kunnen doen en hebben die in 2000 gevonden in Engeland. Wij geven sinds 2002 cursussen op scholen.

Andere nuttige adressen kunnen zijn:

De kindertelefoon;

www.kindertelefoon.nl

Tel nr.: 0800-0432

werkdagen van 11:00 tot 20:00 uur

zaterdag en zondag van 14:00 tot 20:00 uur.

Aktiepuntstudenten en scholieren;

www.laks.nl

Tel nr.: 020-6381792

Stichting korrelatie;

www.korrelatie.nl

Tel nr.: 0900-1450

Ouders Online;

<http://www.ouders.nl>

De aanpak van gedragsproblemen;
<http://www.echtwel.info>

©2002-2022 Maatschap Overzee/Borstlap; No Blame Nederland Grt. Hertoginnelaan 251 2517 ET
Den Haag
e-: noblame@noblame.nl w-: www.noblame.nl

Met dank aan Barbara Maines & George Robinson voor hun inspiratie.
Auteursrechtelijke bescherming: De Auteurswet beschermt 'werken van let ter kunde, wetenschap of kunst'! No Blame is een geregistreerde merknaam, gebruik van de naam is aan strikte voorwaarden gebonden!